



Kujawsko-Pomorskie

Regionalne Obserwatorium
Terytorialne

Opieka nad dziećmi do lat 3 w województwie kujawsko-pomorskim 2016

(w materiale wykorzystano dane do roku 2015
pochodzące z zasobów statystyki publicznej -
Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego)

Materiał przygotowany przez Biuro Analiz
w Wydziale Analiz i Ewaluacji
Departamentu Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Opieka nad dziećmi do lat 3	3
1.1. Zmiany liczby dzieci do lat 3	3
1.2. Placówki opieki nad dziećmi do lat 3	9
2. Podsumowanie i wnioski	14

Wprowadzenie

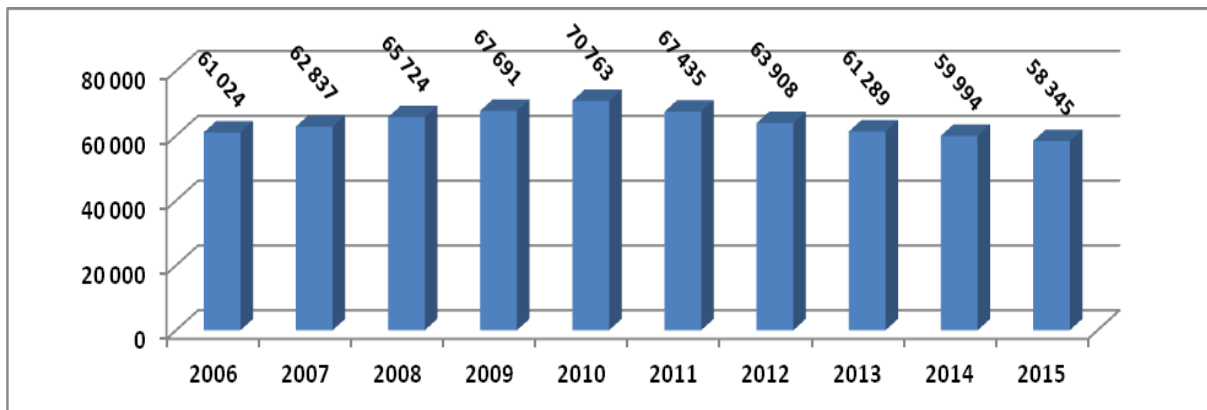
Celem opracowania jest przedstawienie aktualnej sytuacji demograficznej w grupie dzieci do lat 3, które mogą zostać objęte opieką w instytucjach uprawnionych do świadczenia tego rodzaju usług, tj. żłobkach, oddziałach żłobkowych i klubach dziecięcych. Materiał zawiera również najnowsze dane (za 2015 rok) znajdujące się w zasobach statystyki publicznej (Głównego Urzędu Statystycznego - Banku Danych Lokalnych), dotyczące wykorzystania miejsc w żłobkach w województwie kujawsko-pomorskim. Analiza dotycząca upowszechnienia opieki żłobkowej jest niezbędna do wdrożenia Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014 – 2020, w ramach Poddziałania 8.4.1 - Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze oraz Poddziałania 8.4.3 - Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach ZIT w ramach Działania 8.4 Godzenie życia zawodowego i rodzinnego osi priorytetowej 8 - Aktywni na rynku pracy. Zgodnie z zapisami RPO, wsparcie w tym zakresie kierowane będzie na obszary charakteryzujące się słabym dostępem do usług opieki żłobkowej.

1. Opieka nad dziećmi do lat 3

1.1. Zmiany liczby dzieci do lat 3

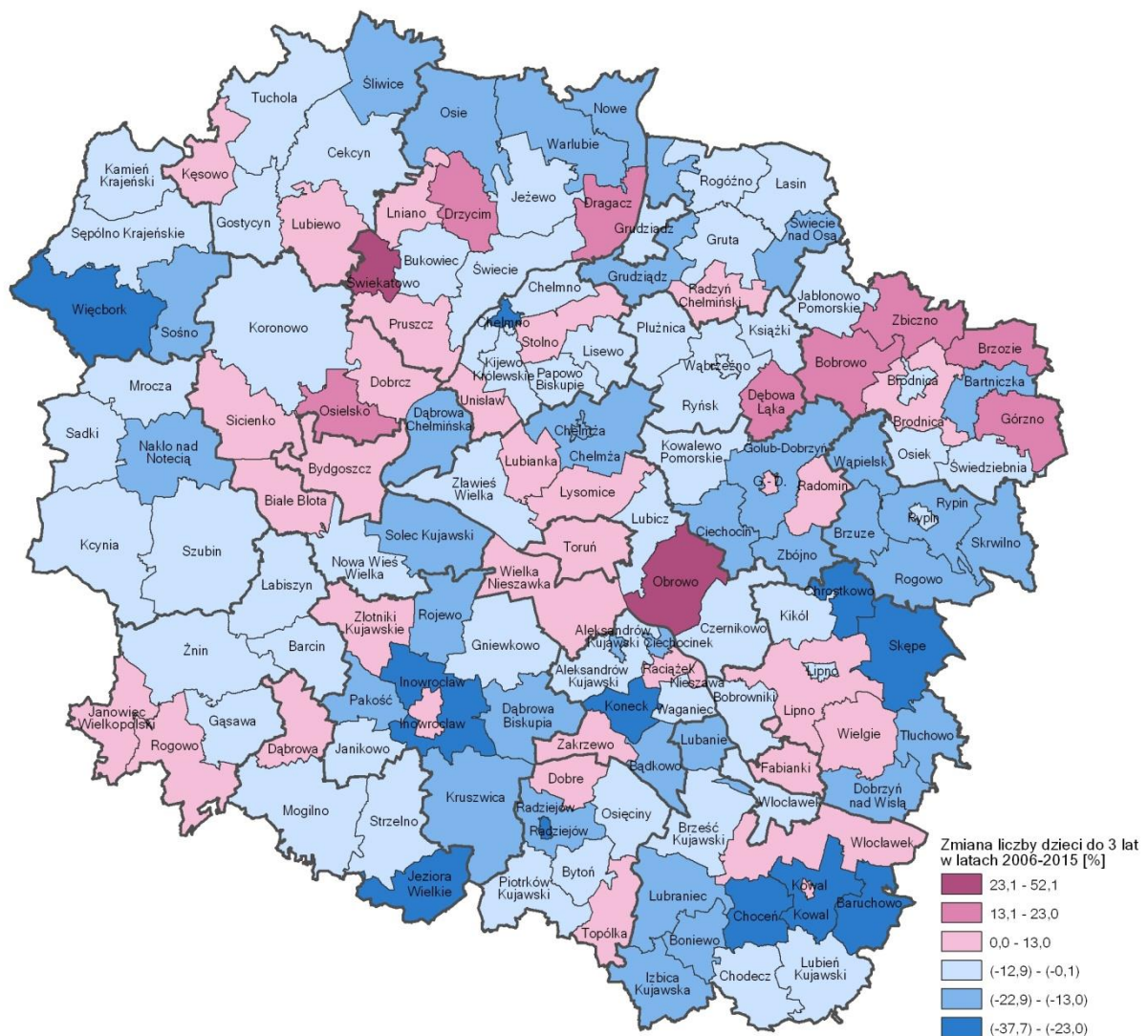
W ostatnich 10 latach (2006 - 2015) liczba dzieci w wieku do lat 3 w województwie kujawsko-pomorskim pozostawała na poziomie zbliżonym do 60 tys. Jednak od roku 2006 do roku 2010 obserwowano jej systematyczny wzrost (o 16%), następnie od 2011 roku spadek, by w roku 2014 zejść poniżej poziomu z roku 2006, a następnie w roku 2015 jeszcze pogłębić ten spadek, kiedy to w regionie było 58 345 dzieci w tym wieku (o 4,4% mniej niż w roku 2006, kiedy ta liczba wynosiła 61 024 dzieci), i o 17,5% mniej niż w najlepszym w ostatnim dziesięcioleciu roku 2010 (kiedy liczba dzieci w wieku do 3 lat wynosiła 70 763). W Polsce, w tym samym czasie (2006-2015), liczba dzieci w wieku do 3 lat wzrosła o 1,6%, a w latach 2010-2015 spadła o 13,4%. W powiatach województwa, obserwowaliśmy w tym okresie duże zróżnicowanie liczby dzieci do lat 3, największy spadek – przekraczający 10% zanotowano w powiatach: rypińskim (- 14,5%), sępoleńskim (-14,1%), aleksandrowskim (-13,2%), chełmińskim (-12,6%) oraz włocławskim (-11,1%). Jedynie 2 jednostki zanotowały wzrost liczby dzieci w tej grupie wiekowej: powiat brodnicki (o 1,9%) oraz powiat toruński (o 0,2%). Wśród gmin województwa dysproporcje są znacznie większe, największy spadek liczby dzieci do 3 lat w ostatnich dziesięciu latach (przekraczający 30%) zanotowano w gminach: Koneck (- 37,7%), Chrostkowo (-33,0%) oraz Baruchowo (- 31,9%). Największy przyrost liczby dzieci w tej grupie wiekowej (przekraczający 20%) nastąpił w gminach Obrowo (52,1%), Świekatowo (23,7%) oraz Brzozie (20,5%). Łącznie w tym okresie w 43 jednostkach nastąpił wzrost liczby dzieci do lat 3, a w 101 jednostkach spadek. Jednak w skali ostatnich 5 lat (2011 - 2015), kiedy to liczba dzieci do 3 lat w województwie zmniejszała się w kolejnych latach, już tylko w 12 jednostkach zaobserwowano wzrost liczby dzieci w tym przedziale wiekowym. Największy wzrost (powyżej 5%) zanotowano w: mieście Kowal (o 22,7%), w gminie Świekatowo (o 9,1%) oraz gminie Górzno (o 8,9%). Liczba dzieci do lat 3 w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszyła się w stosunku do roku 2011 o ponad 9 tys. osób (spadek z 67 435 do 58 345).

Ryc. 1. Zmiana liczby dzieci w wieku do lat 3 w województwie kujawsko-pomorskim (2006-2015)



Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL) GUS

Ryc. 2 Zmiana [%] liczby dzieci do 3 lat w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2006-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Tab. 1. Zmiana (%) liczby dzieci w wieku do lat 3 w latach 2006 - 2015 w gminach województwa kujawsko-pomorskiego (osoby i na 1 tys. mieszkańców).

Lp.	Jednostka terytorialna	dzieci w wieku do 3 lat				zmiana w [%] liczby dzieci do 3 lat	zmiana w p. proc. liczby dzieci do 3 lat na 1 tys. mieszkańców
		osoby	na 1 tys. mieszkańców	osoby	na 1 tys. mieszkańców		
		2006		2015			
1	Aleksandrów Kujawski (1)	412	33,4	328	26,5	-20,4	-6,9
2	Aleksandrów Kujawski (2)	393	35,9	351	30,0	-10,7	-5,9
3	Barcin (3)	451	30,5	396	26,6	-12,2	-3,8
4	Bartniczka (2)	186	40,4	155	32,7	-16,7	-7,6
5	Baruchowo (2)	113	30,9	77	21,8	-31,9	-9,1
6	Bądkowo (2)	151	32,9	122	27,8	-19,2	-5,1
7	Białe Błota (2)	507	35,2	556	27,6	9,7	-7,7
8	Bobrowniki (2)	98	32,6	94	29,9	-4,1	-2,7
9	Bobrowo (2)	193	31,0	230	35,9	19,2	5,0
10	Boniewo (2)	108	30,4	90	25,8	-16,7	-4,6
11	Brodnica (1)	904	32,8	895	31,4	-1,0	-1,4
12	Brodnica (2)	247	37,4	255	32,2	3,2	-5,1
13	Brześć Kujawski (3)	300	26,9	296	25,6	-1,3	-1,3
14	Brzozie (2)	112	31,6	135	35,8	20,5	4,2
15	Brzuze (2)	181	34,0	152	28,4	-16,0	-5,7
16	Bukowiec (2)	189	36,8	171	33,1	-9,5	-3,8
17	Bydgoszcz (1)	9 162	25,2	9 429	26,5	2,9	1,3
18	Bytoń (2)	106	28,1	104	28,8	-1,9	0,8
19	Cekcyn (2)	222	34,2	205	30,6	-7,7	-3,6
20	Chełmno (1)	659	32,3	482	23,8	-26,9	-8,5
21	Chełmno (2)	214	40,9	195	33,5	-8,9	-7,4
22	Chełmża (1)	481	31,5	406	27,3	-15,6	-4,2
23	Chełmża (2)	334	35,3	290	29,4	-13,2	-5,9
24	Choceń (2)	237	29,9	181	22,6	-23,6	-7,3
25	Chodecz (3)	182	28,8	165	26,7	-9,3	-2,1
26	Chrostkowo (2)	109	35,6	73	24,9	-33,0	-10,7
27	Ciechocin (2)	135	33,9	110	27,4	-18,5	-6,5
28	Ciechocinek (1)	265	24,3	227	21,2	-14,3	-3,0
29	Czernikowo (2)	308	36,7	294	32,4	-4,5	-4,3
30	Dąbrowa (2)	133	27,9	142	30,6	6,8	2,6
31	Dąbrowa Biskupia (2)	181	34,9	145	28,3	-19,9	-6,7
32	Dąbrowa Chełmińska (2)	291	40,2	226	27,8	-22,3	-12,4
33	Dębowa Łąka (2)	93	28,8	106	33,2	14,0	4,4
34	Dobrcz (2)	332	35,8	335	30,1	0,9	-5,7
35	Dobre (2)	143	26,1	153	28,0	7,0	1,9
36	Dobrzyń nad Wisłą (3)	253	31,9	209	26,8	-17,4	-5,2
37	Dragacz (2)	215	31,2	253	34,9	17,7	3,7
38	Drzycim (2)	151	30,1	174	34,7	15,2	4,6
39	Fabianki (2)	248	28,3	251	25,4	1,2	-2,9
40	Gąsawa (2)	153	29,3	148	28,2	-3,3	-1,1

Lp.	Jednostka terytorialna	dzieci w wieku do 3 lat				zmiana w [%] liczby dzieci do 3 lat	zmiana w p. proc. liczby dzieci do 3 lat na 1 tys. mieszkańców
		osoby	na 1 tys. mieszkańców	osoby	na 1 tys. mieszkańców		
		2006		2015		2006-2015	2006-2015
41	Gniewkowo (3)	431	29,3	392	26,7	-9,0	-2,6
42	Golub-Dobrzyń (1)	391	30,3	398	31,0	1,8	0,7
43	Golub-Dobrzyń (2)	285	34,7	241	28,0	-15,4	-6,8
44	Gostycyn (2)	157	30,4	155	29,7	-1,3	-0,7
45	Górzno (3)	125	32,4	147	36,6	17,6	4,2
46	Grudziądz (1)	2 720	27,4	2 601	27,0	-4,4	-0,4
47	Grudziądz (2)	429	41,2	346	28,0	-19,3	-13,2
48	Gruta (2)	209	32,1	197	30,1	-5,7	-2,0
49	Inowrocław (1)	1 855	24,1	1 872	25,2	0,9	1,1
50	Inowrocław (2)	371	33,4	277	23,9	-25,3	-9,6
51	Izbica Kujawska (3)	276	34,7	226	29,1	-18,1	-5,6
52	Jabłonowo Pomorskie (3)	289	32,0	287	31,8	-0,7	-0,2
53	Janikowo (3)	373	27,4	351	26,1	-5,9	-1,2
54	Janowiec Wielkopolski (3)	268	28,9	289	31,5	7,8	2,7
55	Jeziora Wielkie (2)	155	31,0	112	22,6	-27,7	-8,4
56	Jeżewo (2)	251	32,4	236	29,2	-6,0	-3,3
57	Kamień Krajeński (3)	233	33,9	220	31,4	-5,6	-2,6
58	Kcynia (3)	431	31,2	416	30,8	-3,5	-0,5
59	Kęsowo (2)	131	29,9	146	32,8	11,5	2,9
60	Kijewo Królewskie (2)	146	34,1	133	29,7	-8,9	-4,3
61	Kikół (2)	277	38,3	260	35,7	-6,1	-2,6
62	Koneck (2)	114	33,8	71	22,0	-37,7	-11,9
63	Koronowo (3)	725	31,1	708	29,2	-2,3	-1,9
64	Kowal (1)	82	23,6	92	25,9	12,2	2,4
65	Kowal (2)	130	31,9	94	23,8	-27,7	-8,1
66	Kowalewo Pomorskie (3)	370	32,6	343	29,7	-7,3	-2,9
67	Kruszwica (3)	582	29,2	466	23,7	-19,9	-5,5
68	Książki (2)	126	29,6	124	29,2	-1,6	-0,4
69	Lipno (1)	460	30,9	401	27,2	-12,8	-3,7
70	Lipno (2)	373	33,1	392	33,1	5,1	0,0
71	Lisewo (2)	181	34,7	173	32,6	-4,4	-2,1
72	Lniano (2)	143	34,9	156	36,3	9,1	1,3
73	Lubanie (2)	151	32,3	120	26,0	-20,5	-6,4
74	Lubicz (2)	638	37,0	559	29,1	-12,4	-7,9
75	Lubień Kujawski (3)	192	25,7	183	24,6	-4,7	-1,1
76	Lubiewo (2)	211	37,0	219	37,1	3,8	0,1
77	Lubraniec (3)	292	29,2	246	25,3	-15,8	-3,9
78	Łabiszyn (3)	325	34,3	320	32,1	-1,5	-2,2
79	Łasin (3)	275	33,4	266	32,7	-3,3	-0,7
80	Łubianka (2)	209	35,9	235	34,7	12,4	-1,2
81	Łysomice (2)	309	36,6	338	34,9	9,4	-1,7
82	Mogilno (3)	738	29,8	680	27,4	-7,9	-2,4

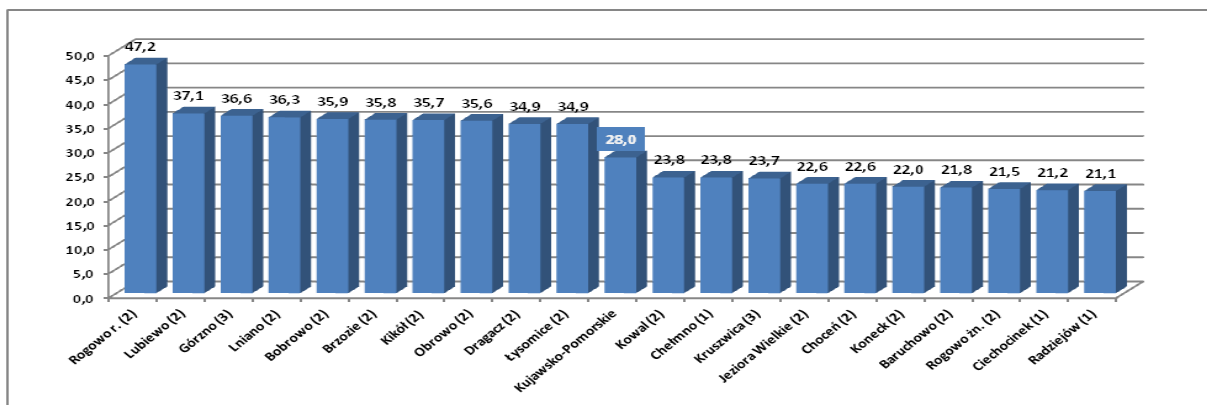
Lp.	Jednostka terytorialna	dzieci w wieku do 3 lat				zmiana w [%] liczby dzieci do 3 lat	zmiana w p. proc. liczby dzieci do 3 lat na 1 tys. mieszkańców
		osoby	na 1 tys. mieszkańców	osoby	na 1 tys. mieszkańców		
		2006		2015			
83	Mrocza (3)	305	33,3	286	30,7	-6,2	-2,6
84	Nakło nad Notecią (3)	1 090	34,0	921	28,5	-15,5	-5,4
85	Nieszawa (1)	51	25,2	56	28,7	9,8	3,5
86	Nowa Wieś Wielka (2)	249	30,0	244	24,8	-2,0	-5,2
87	Nowe (3)	329	30,8	276	26,2	-16,1	-4,5
88	Obrowo (2)	361	35,2	549	35,6	52,1	0,3
89	Osie (2)	195	36,8	151	27,7	-22,6	-9,1
90	Osiek (2)	130	32,1	129	31,6	-0,8	-0,5
91	Osielsko (2)	295	31,4	337	26,1	14,2	-5,3
92	Osięciny (2)	229	28,1	215	27,5	-6,1	-0,6
93	Pakość (3)	304	30,6	247	25,1	-18,8	-5,5
94	Papowo Biskupie (2)	137	31,2	128	29,4	-6,6	-1,9
95	Piotrków Kujawski (3)	290	30,2	271	28,9	-6,6	-1,3
96	Płużnica (2)	147	29,5	140	28,7	-4,8	-0,8
97	Pruszcz (2)	277	30,1	280	29,0	1,1	-1,1
98	Raciążek (2)	82	26,5	89	28,4	8,5	1,9
99	Radomin (2)	114	27,5	124	31,7	8,8	4,1
100	Radziejów (1)	171	29,5	120	21,1	-29,8	-8,5
101	Radziejów (2)	133	30,5	108	24,1	-18,8	-6,4
102	Radzyń Chełmiński (3)	146	29,7	150	31,2	2,7	1,5
103	Rogowo r. (2)	203	43,6	227	47,2	11,8	3,6
104	Rogowo żn. (2)	188	27,3	149	21,5	-20,7	-5,8
105	Rogóżno (2)	155	38,4	140	33,4	-9,7	-5,1
106	Rojewo (2)	182	39,3	143	30,2	-21,4	-9,1
107	Ryńsk (2)	288	33,7	286	33,1	-0,7	-0,6
108	Rypin (1)	518	31,3	471	28,3	-9,1	-3,0
109	Rypin (2)	290	38,7	244	32,6	-15,9	-6,1
110	Sadki (2)	261	36,5	251	34,3	-3,8	-2,2
111	Sępólno Krajeńskie (3)	494	31,0	465	29,0	-5,9	-2,1
112	Sicienko (2)	291	32,3	293	29,8	0,7	-2,5
113	Skępe (3)	271	36,2	208	27,3	-23,2	-8,8
114	Skrwilno (2)	191	31,2	153	25,4	-19,9	-5,8
115	Solec Kujawski (3)	526	32,6	437	26,1	-16,9	-6,5
116	Sośno (2)	204	39,7	160	31,5	-21,6	-8,1
117	Stołno (2)	154	30,0	163	31,4	5,8	1,3
118	Strzelno (3)	334	27,2	327	27,7	-2,1	0,5
119	Szubin (3)	784	34,5	744	30,5	-5,1	-4,0
120	Śliwice (2)	209	38,2	162	28,7	-22,5	-9,6
121	Świecie (3)	1 033	31,3	1 000	29,3	-3,2	-2,0
122	Świecie nad Osą (2)	159	36,8	138	31,9	-13,2	-4,9
123	Świedziebnia (2)	189	37,0	165	31,7	-12,7	-5,3
124	Świekatowo (2)	97	27,9	120	33,6	23,7	5,7

Lp.	Jednostka terytorialna	dzieci w wieku do 3 lat				zmiana w [%] liczby dzieci do 3 lat	zmiana w p. proc. liczby dzieci do 3 lat na 1 tys. mieszkańców
		osoby	na 1 tys. mieszkańców	osoby	na 1 tys. mieszkańców		
		2006		2015		2006-2015	2006-2015
125	Tłuchowo (2)	185	40,2	151	32,4	-18,4	-7,8
126	Topólka (2)	130	25,9	142	28,7	9,2	2,8
127	Toruń (1)	5 527	26,7	5 604	27,6	1,4	1,0
128	Tuchola (3)	606	30,2	595	29,1	-1,8	-1,1
129	Unisław (2)	208	30,9	211	30,2	1,4	-0,6
130	Waganiec (2)	124	28,1	122	26,6	-1,6	-1,5
131	Warlubie (2)	232	35,7	194	29,6	-16,4	-6,1
132	Wąbrzeźno (1)	387	27,9	380	27,4	-1,8	-0,6
133	Wąpielsk (2)	140	33,9	120	29,6	-14,3	-4,3
134	Wielgie (2)	214	32,4	234	34,3	9,3	1,9
135	Wielka Nieszawka (2)	146	36,0	151	30,4	3,4	-5,6
136	Więcbork (3)	451	34,6	342	25,6	-24,2	-8,9
137	Włocławek (1)	3 037	25,5	2 763	24,4	-9,0	-1,0
138	Włocławek (2)	177	28,2	192	27,3	8,5	-0,9
139	Zakrzewo (2)	96	26,3	99	27,9	3,1	1,6
140	Zbiczno (2)	136	30,2	161	33,5	18,4	3,2
141	Zbójno (2)	153	34,1	126	28,8	-17,6	-5,3
142	Zławieś Wielka (2)	445	38,6	417	30,9	-6,3	-7,7
143	Złotniki Kujawskie (2)	254	28,3	279	30,4	9,8	2,1
144	Żnin (3)	739	30,7	701	28,7	-5,1	-2,0
	suma/średnia	61 024	29,5	58 345	28,0	-4,4	-1,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL) GUS

Największą liczbę dzieci do 3 lat na 1 tys. mieszkańców w 2015 r. odnotowano w gminach: Rogowo (*powiat rypiński*) - (47,2), Lubiewo (37,1), Górzno (36,6), Lniano (36,3) oraz Bobrowo (35,9), natomiast najmniejszą odnotowano w mieście Radziejów (21,1), mieście Ciechocinek (21,2), gminie Rogowo (*powiat żniński*) - (21,5), gminie Baruchowo (21,8) oraz gminie Koneck (22,0). Średnio w województwie liczba dzieci do lat 3 przypadająca na 1000 mieszkańców w 2015 roku wynosiła 28,0.

Ryc. 3. Dzieci w wieku do lat 3 na 1 tys. mieszkańców w 2015 r. - 10 jednostek o najwyższej i najniższej wartości oraz średnia dla województwa.

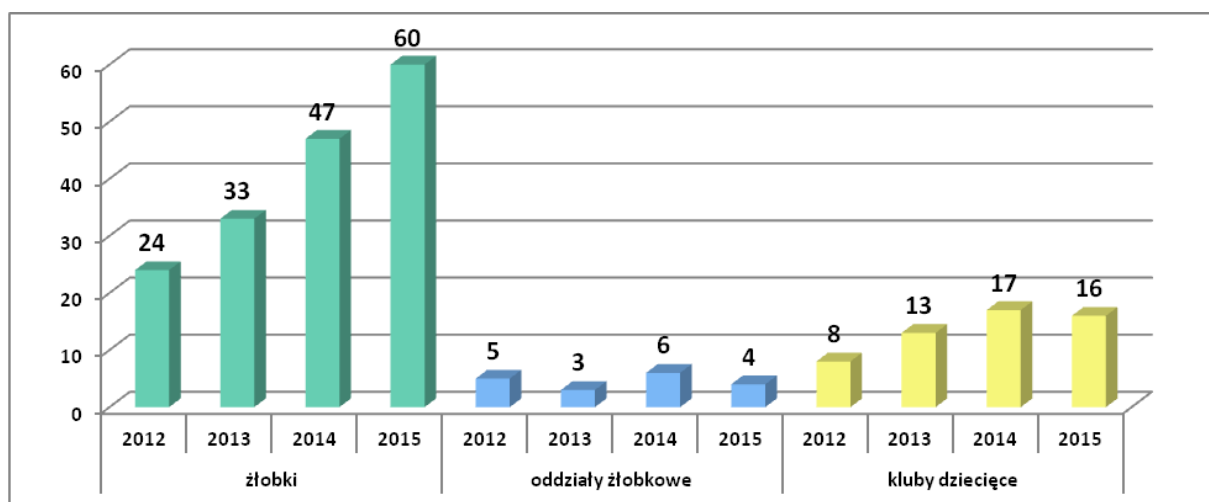


Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL) GUS

1.2. Placówki opieki nad dziećmi do lat 3

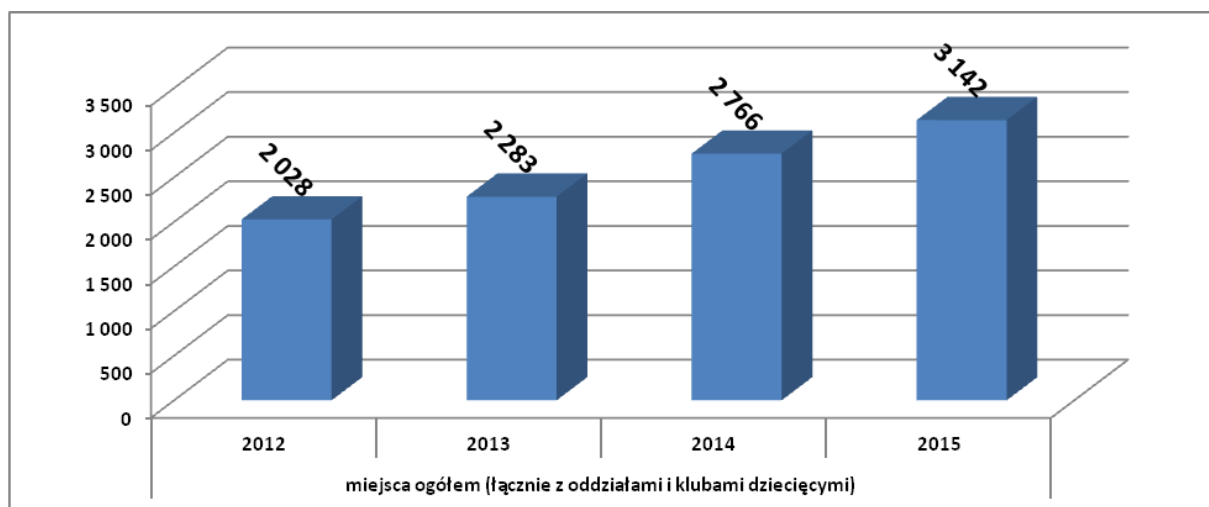
W ciągu ostatnich czterech lat na terenie województwa zwiększyła się liczba placówek (głównie żłobków, na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego pozostała liczba oddziałów żłobkowych i klubów dziecięcych) zajmujących się opieką nad dziećmi do 3 lat. W 2015 roku, na 144 jednostki samorządu terytorialnego, tylko w 27 funkcjonowało 60 żłobków, 4 oddziały żłobkowe oraz 16 klubów dziecięcych, w których łącznie były 3 142 miejsca (wzrost w stosunku do roku 2014 o 13,6% z poziomu 2 766 miejsc). W ciągu roku w tych placówkach przebywało 4 696 dzieci (łącznie w ciągu roku) - o 10,2% więcej niż w roku 2014 (4 263 dzieci). Na koniec 2015 roku w placówkach opieki nad dziećmi do 3 lat przebywało 2 845 dzieci.

Ryc. 4. Liczba placówek opiekuńczych dla dzieci do lat 3 ogółem w województwie kujawsko-pomorskim (2012-2015)



Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL) GUS

Ryc. 5. Liczba miejsc w placówkach dla dzieci do lat 3 w województwie kujawsko-pomorskim (2012-2015)



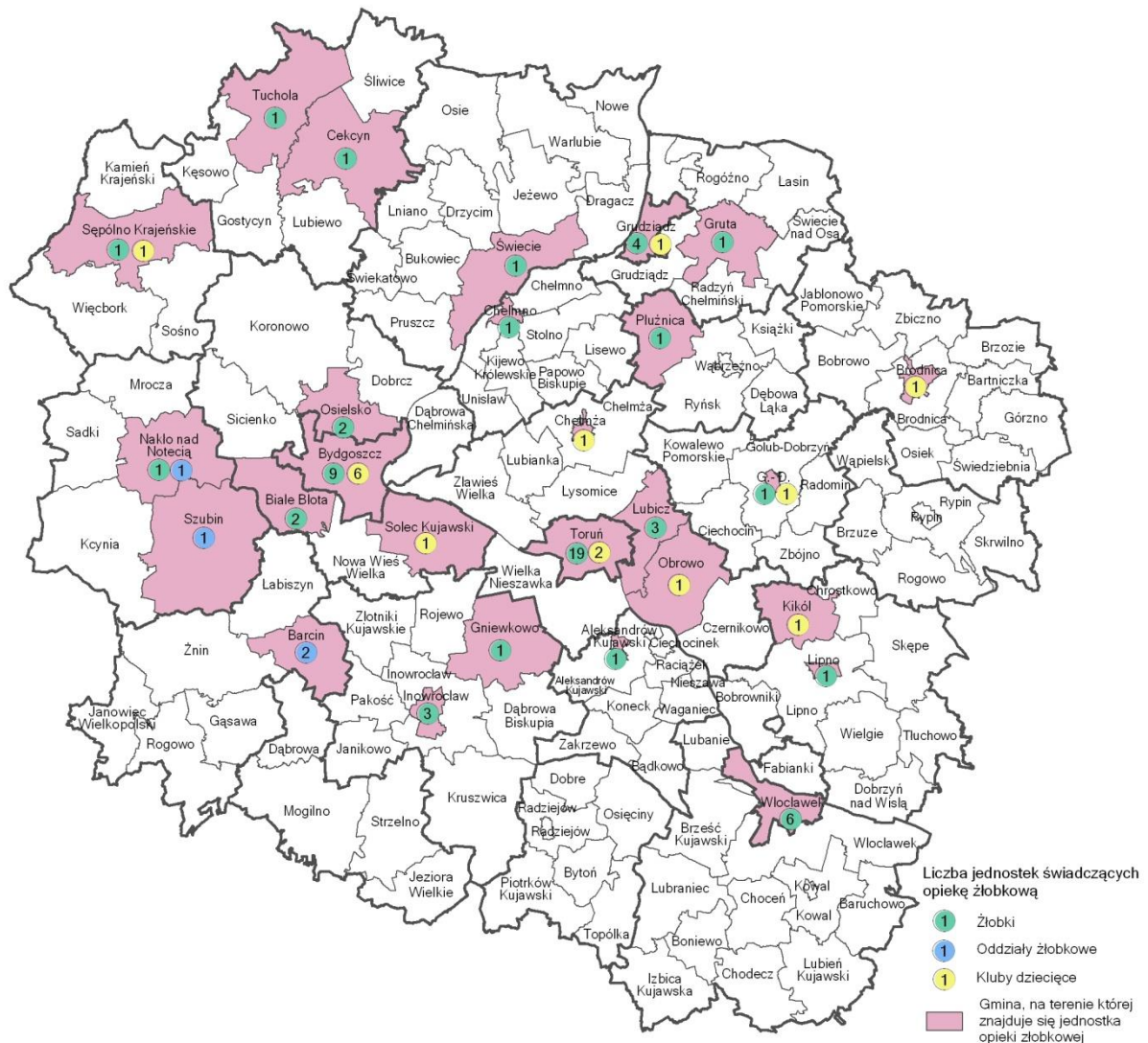
Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL) GUS

Tab. 2. Gminy w województwie kujawsko-pomorskim, w których funkcjonowały w 2015 r. placówki opieki nad dziećmi do lat 3

Lp.	Gminy	żłobki	oddziały żłobkowe	kluby dziecięce	miejsca ogółem (łącznie z oddziałami i klubami dziecięcymi)	dzieci przebywające w ciągu roku ogółem (łącznie z oddziałami i klubami dziecięcymi)	dzieci ogółem (łącznie z oddziałami i klubami dziecięcymi) 31 XII
		[ob.]	[ob.]	[ob.]			
1	Aleksandrów Kujawski (1)	1	0	0	10	10	10
2	Barcin (3)	0	2	0	44	82	42
3	Białe Błota (2)	2	0	0	100	176	100
4	Brodnica (1)	0	0	1	27	33	15
5	Bydgoszcz (1)	9	0	6	1 073	1 823	1 025
6	Cekcyn (2)	1	0	0	15	11	10
7	Chełmno (1)	1	0	0	21	17	17
8	Chełmża (1)	0	0	1	14	20	14
9	Gniewkowo (3)	1	0	0	15	30	15
10	Golub-Dobrzyń (1)	1	0	1	30	31	30
11	Grudziądz (1)	4	0	1	133	105	79
12	Gruta (2)	1	0	0	15	15	15
13	Inowrocław (1)	3	0	0	176	321	170
14	Kikót (2)	0	0	1	16	8	7
15	Lipno (1)	1	0	0	10	18	10
16	Lubicz (2)	3	0	0	65	56	52
17	Nakło nad Notecią (3)	1	1	0	31	38	29
18	Obrowo (2)	0	0	1	30	33	17
19	Osielsko (2)	2	0	0	28	25	20
20	Płużnica (2)	1	0	0	15	5	3
21	Sępólno Krajeńskie (3)	1	0	1	60	112	60
22	Solec Kujawski (3)	0	0	1	24	29	24
23	Szubin (3)	0	1	0	37	62	37
24	Świecie (3)	1	0	0	65	111	65
25	Toruń (1)	19	0	2	813	1 111	727
26	Tuchola (3)	1	0	0	15	21	15
27	Włocławek (1)	6	0	0	260	393	237
	łącznie	60	4	16	3 142	4 696	2 845

Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL) GUS

Ryc. 6. Gminy w województwie kujawsko-pomorskim, w których funkcjonowały w 2015 r. placówki opieki nad dziećmi do lat 3



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Tab. 3. Odsetek dzieci do 3 lat w województwie kujawsko-pomorskim objętych opieką w żłobkach w latach 2012-2015 (gminy)

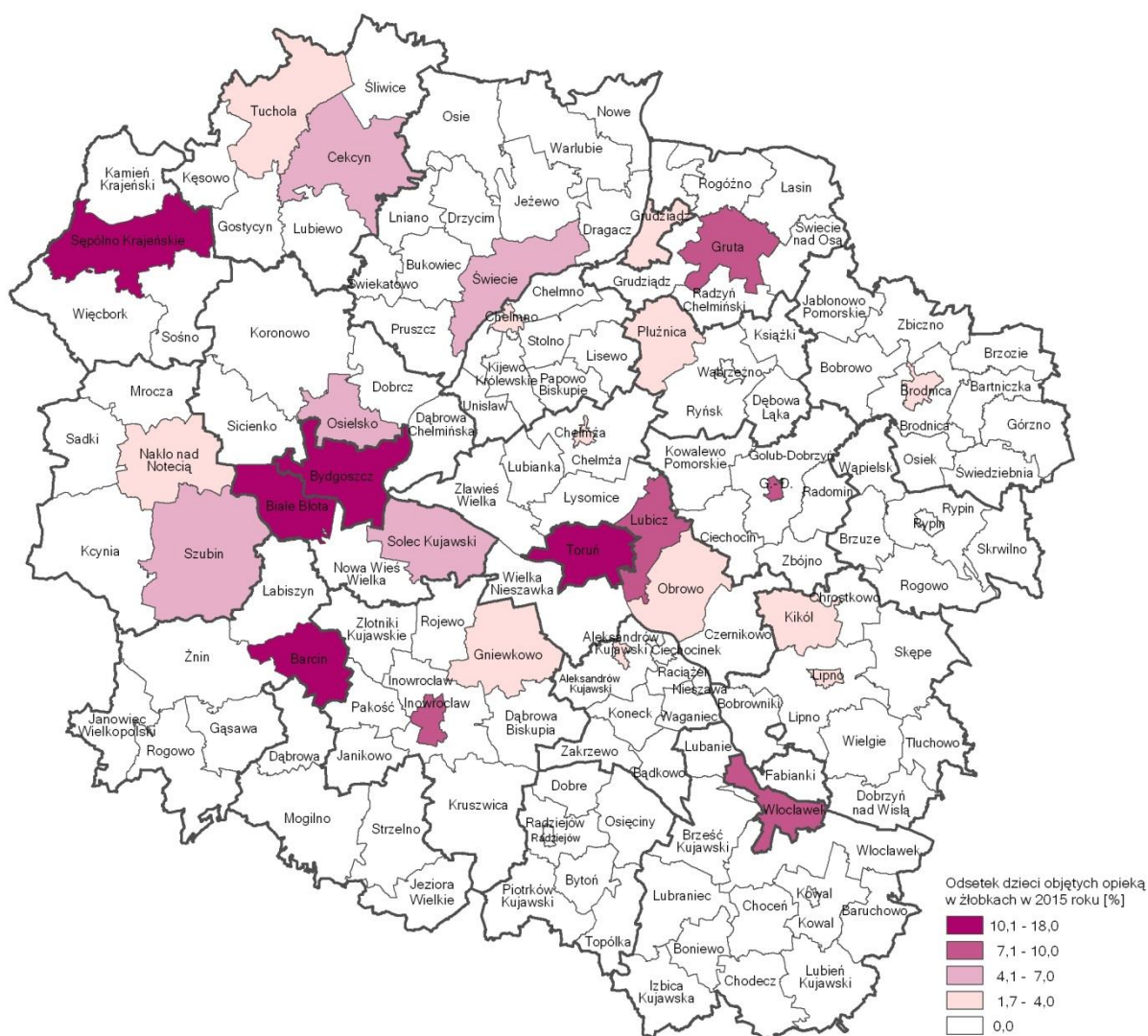
Lp.	Wyszczególnienie	odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach*			
		2012	2013	2014	2015
	POLSKA	3,8	4,8	5,9	6,8
	KUJAWSKO-POMORSKIE	3,0	3,5	4,3	4,9
1	Aleksandrów Kujawski (1)	0,0	0,0	4,4	3,0
2	Barcin (3)	5,0	3,3	11,8	10,6
3	Białe Błota (2)	10,6	13,8	18,1	18,0
4	Brodnica (1)	0,0	0,0	2,1	1,7
5	Bydgoszcz (1)	9,1	8,6	10,1	10,9
6	Cekcyn (2)	0,0	2,0	4,3	4,9
7	Chełmno (1)	0,0	0,0	0,0	3,5
8	Chełmża (1)	0,0	3,4	2,7	3,4
9	Dobrcz (2)	3,4	4,2	2,4	0,0
10	Gniewkowo (3)	0,0	0,0	3,3	3,8
11	Golub-Dobrzyń (1)	0,0	0,6	5,1	7,5
12	Grudziądz (1)	1,7	2,1	2,5	3,0
13	Gruta (2)	0,0	6,8	7,3	7,6
14	Inowrocław (1)	9,5	8,3	9,6	9,1
15	Kikół (2)	0,0	0,0	0,0	2,7
16	Lipno (1)	0,0	0,0	2,1	2,5
17	Lubicz (2)	0,0	0,0	1,0	9,3
18	Nakło nad Notecią (3)	1,6	1,5	2,7	3,1
19	Obrowo (2)	1,3	4,6	5,1	3,1
20	Osielsko (2)	0,0	3,3	3,0	5,9
21	Płużnica (2)	0,0	0,0	5,6	2,1
22	Sępólno Krajeńskie (3)	0,0	11,6	11,7	12,9
23	Solec Kujawski (3)	0,2	0,0	2,0	5,5
24	Szubin (3)	4,6	4,7	4,9	5,0
25	Świecie (3)	5,5	4,8	6,0	6,5
26	Toruń (1)	7,0	10,6	11,2	13,0
27	Tuchola (3)	0,8	1,9	1,9	2,5
28	Włocławek (1)	4,8	6,0	6,6	8,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS *Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach to stosunek liczby wszystkich dzieci objętych opieką w żłobkach, oddziałach żłobkowych oraz od 2012 r. - klubach dziecięcych do liczby dzieci w grupie wieku do lat 3 (bez trzylatków) – wyrażony procentowo (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.)

W 2012 roku, tylko w 14 gminach województwa kujawsko-pomorskiego (w tym w największych miastach województwa) rodzice dzieci do lat 3 mieli możliwość skorzystania z opieki w żłobkach. W 2015 roku na terenie 27 gmin województwa funkcjonowały jednostki świadczące opiekę nad dziećmi w tym wieku, w stosunku do roku 2014 na terenie jednej gminy (Dobrcz) zaprzestano świadczenia tego rodzaju opieki, w dwóch gminach (mieście Chełmno oraz gminie Kikół) rodzice dzieci do 3 lat mogli po raz pierwszy skorzystać z tego rodzaju usług.

Największy odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w 2015 roku miał miejsce w gminie Białe Błota (18,0%), a 10 jednostek osiągnęło wartość wskaźnika powyżej średniej dla Polski wynoszącej 6,8%, przy średniej dla województwa wynoszącej 4,9%. Wśród gmin, w których dzieci objęte były opieką żłobkową, dominowały miasta należące do największych w województwie (Toruń, Bydgoszcz, Inowrocław), gminy „obwarzankowe” największych miast (Białe Błota, Osielesko, Lubicz), gminy miejsko-wiejskie których żłobki zlokalizowane były na terenie miast w tych gminach (Barcin, Sępólno Krajeńskie, Szubin), ale również gminy wiejskie (Gruta, Cekcyn, Obrowo), które na swoim terenie realizowały opiekę nad dziećmi do lat 3.

Ryc. 7. Odsetek dzieci do 3 lat objętych opieką w żłobkach w 2015 roku (gminy)

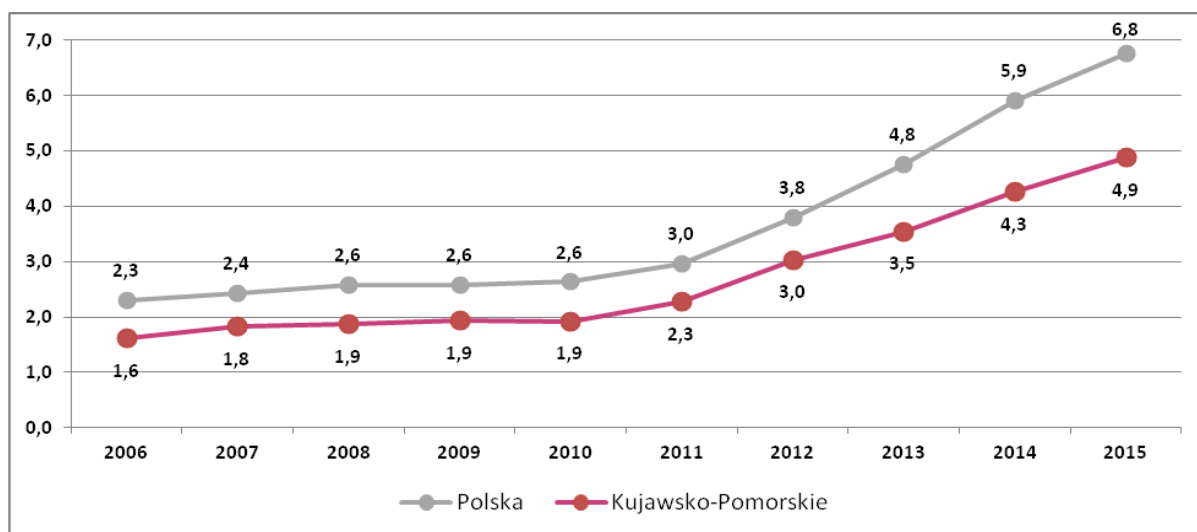


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2. Podsumowanie i wnioski

Analizując najnowsze dane dotyczące liczby dzieci do lat 3 objętych opieką żłobkową, biorąc pod uwagę głównie poziom dostępu do tego rodzaju świadczeń, obserwujemy pozytywne zmiany o dużym zróżnicowaniu pomiędzy poszczególnymi gminami województwa jak również województwami w kraju. W ostatnich 10 latach region zajmuje średnio 13 lokatę w kraju, pod względem odsetka dzieci objętych opieką w placówkach żłobkowych, jednak dystans dzielący województwo od średniej wartości dla kraju w ostatnich latach powiększa się – w roku 2006 wynosił 0,7 p. proc., a w roku 2015 - 1,9 p. proc., co świadczy o większej dynamice zmian tego wskaźnika w pozostałych województwach w porównaniu do kujawsko-pomorskiego.

Ryc. 8. Odsetek dzieci do 3 lat objętych opieką w żłobkach w latach 2006-2015 (Polska i Kujawsko-Pomorskie)*



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

*Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach to stosunek liczby wszystkich dzieci objętych opieką w żłobkach, oddziałach żłobkowych oraz od 2012 r. - klubach dziecięcych, do liczby dzieci w grupie wieku do lat 3 (bez trzylatków) – wyrażony procentowo (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.)

Obserwujemy rosnący udział dzieci w wieku do lat 3, które objęte są opieką w żłobkach, jednak ze względu na większy potencjał ludnościowy zjawisko koncentruje się głównie w największych ośrodkach miejskich województwa. Na terenach wiejskich odsetek korzystających z niej jest znacząco niższy. Zjawisko to związane jest bezpośrednio z liczbą osób aktywnych zawodowo, które przekazują opiekę nad dziećmi instytucjom do tego przeznaczonym. W ostatnich dwóch latach zwiększył się znacząco odsetek dzieci korzystających z tej formy opieki w jednostkach, które już wcześniej taką opiekę świadczyły. Jednak tylko w co piątej gminie (w 2015 roku) na terenie województwa była zapewniona opieka żłobkowa, **dlatego obszar całego województwa należy uznać jako deficytowy i wymagający interwencji**. Na terenach gmin wiejskich, opiekę nad dziećmi do lat 3 mieszkańcy realizują często we własnych rodzinach, korzystając z pomocy osób pozostających poza rynkiem pracy, redukując zapotrzebowanie na tego rodzaju usługi.

W perspektywie kolejnych lat, na skutek zmniejszenia się populacji tej grupy wiekowej (zgodnie z prognozami GUS) oraz zwiększania się bazy infrastrukturalnej następować będzie stopniowe nasylenie popytu na tego rodzaju usługi, głównie na terenach miejskich. Na terenach wiejskich, ze względu chociażby na utrudnienia wynikające z zapewnienia odpowiedniego zaplecza

transportowego (transportu publicznego), zmiany te będą następowały wolniej i związane będą z ogólną poprawą sytuacji społeczno-gospodarczej na tych terenach. Działania z zakresu aktywizacji osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 poprzez wsparcie tworzenia i funkcjonowania podmiotów świadczących usługi opieki nad dziećmi do lat 3, realizowane przy wsparciu środków unijnych, stanowić będą jedno z podstawowych wyzwań stojących przed władzami samorządowymi województwa kujawsko-pomorskiego.